

Thesis Title	Structural Analysis of Unknown Beta-Globin Gene Variant by DNA Sequencing	
Author	Miss Chamaiphorn Jainog	
M.S.	Biology	
Examining Committee	Dr. Wilaiwan Suphabphant	Chairman
	Prof. Torpong Sanguansermsri	Member
	Assoc. Prof. Hattaya Kawewong	Member

ABSTRACT

In 1994, an 8-year old northern Thai girl with β -thalassemia major was treated at OPD 29th at the Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital, Chiang Mai, Thailand. A blood specimen was sent for hemoglobin typing using High Performance Liquid Chromatography (HPLC) and cellulose acetate gel electrophoresis (pH 8.5). An abnormal hemoglobin was found in 68.1 % from the total hemoglobin by using HPLC technique and clearly separated band of abnormal hemoglobin from Hb A was also obtained from cellulose acetate gel electrophoresis. The DNA sequence of three exons of the β -globin gene from the patient was analyzed. Each exon of the β -globin gene was amplified by PCR. Purified PCR products were used as templates for chain-termination cycle sequencing and automated sequence analysis. The two single base substitutions were found in exon 1. The first single base substitution, A $\rightarrow$ T, occurred at the nucleotide number 1631 (GeneBank) and changed the glutamic acid at position 6 to valine (Glu $\rightarrow$ Val). This substitution of polar to a non-polar amino acid caused the separation of the abnormal hemoglobin from the normal Hb A in cellulose acetate gel electrophoresis. This type of hemoglobin variant is known as the sickle hemoglobin or

Hb S. The other single base substitution, G→T, occurred at the first position in intron 1 (IVS-1nt1) which results in splice mutation (β° -thalassemia).

This study is the first report in Thailand on Hb S with β° -IVS-1nt1. From the results it can be concluded that the patient's father is Hb S trait and the mother is β° -IVS-1nt1. The inheritance of mutated hemoglobin genes from parents caused the patient to be Hb S/ β° -IVS-1nt1.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์ความแตกต่างโครงสร้างของยีนบีตา ไกลบินโดยการหาลำดับเบส		
ชื่อผู้เขียน	นางสาวชัมย์พร จายนอก		
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	สาขาวิชาชีววิทยา		
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	อ. ดร. วิไลวรรณ สุภาพพันธุ์	ประธานกรรมการ	
	ศ. นพ. ต่อพงษ์ สงวนเสริมศรี	กรรมการ	
	ผศ. ทัพยา กาวีวงศ์	กรรมการ	

บทคัดย่อ

ในปี พ.ศ. 2537 มีผู้ป่วยเด็กหญิงหนึ่งราย เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยโรค บีตา ธาลัสซีเมีย แบบรุนแรง ผลจากการวิเคราะห์ฮีโมโกลบินของผู้ป่วยในห้องปฏิบัติการ พบว่ามีฮีโมโกลบินที่ผิดปกติและไม่เคยพบมาก่อน จึงมีการศึกษาหาสาเหตุของความผิดปกติในระดับโมเลกุล จากความรู้ที่ว่า การสร้างโปรตีนบีตาไกลบินต้องอาศัยการทำงานของลำดับเบสสามส่วนรวมกัน ดังนั้น จึงให้เทคนิคการเพิ่มปริมาณสารพันธุกรรมและการหาลำดับเบสเพื่อหาความผิดปกติ ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าลำดับเบสที่สร้างโปรตีนบีตาไกลบินส่วนที่หนึ่งมีความผิดปกติของลำดับเบสที่สังเคราะห์กรดอะมิโนตำแหน่งที่หก โดยกรดกลูตามิกเปลี่ยนเป็นแอสปาร์ต ความผิดปกติในลักษณะนี้สอดคล้องกับฮีโมโกลบินผิดปกติ ที่ชื่อว่า ฮีโมโกลบินเอส ซึ่งเป็นโรคโลหิตจางแบบ ซิคเคิลเซลล์ นอกจากนี้ยังพบว่าในลำดับเบสที่ไม่สร้างโปรตีนบีตาไกลบินส่วนที่หนึ่งมีลำดับเบสตำแหน่งที่หนึ่งเปลี่ยนไป ทำให้สร้างโปรตีนบีตาไกลบินไม่ได้

การศึกษานี้จึงเป็นรายงานครั้งแรกที่พบฮีโมโกลบินเอสในประเทศไทย และพบร่วมกับบีตา ธาลัสซีเมีย แบบรุนแรง ทำให้สามารถตั้งสมมติฐานได้ว่า บีตาของผู้ป่วยเด็กหญิงรายนี้เป็นพาหะของฮีโมโกลบินผิดปกติแบบฮีโมโกลบินเอส และมารดาเป็นพาหะของบีตาธาลัสซีเมีย แบบรุนแรง ทำให้ลูกซึ่งเป็นผู้ป่วยเด็กหญิงรายนี้เป็นโรค บีตา ธาลัสซีเมีย แบบรุนแรง ที่มีฮีโมโกลบินผิดปกติแบบฮีโมโกลบินเอสร่วมด้วย